

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 511/2021
25.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Веска Крстајића и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Слободана Антонића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 662/20 од 03.11.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 111/21 од 17.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 25.05.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Шапцу К 662/20 од 03.11.2020. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 111/21 од 17.02.2021. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу одбацује као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу К 662/20 од 03.11.2020. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, због кривичног дела разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од пет месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од једне године и осам месеци, у коју се урачунава време проведено у притвору од 16.01.2020. године. Према окривљеном је на основу члана 84. КЗ изречена мера безбедности обавезно лечење алкохоличара која ће се извршити у Заводу за извршење казне затвора или у одговарајућој здравственој или другој специјализованој установи, те је одређено да ће иста трајати док постоји потреба за лечењем али не дуже од изречене казне затвора. Оштећени је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парницу. Окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 5.000,00 динара, као и трошкове кривичног

поступка у износу који ће бити одређен посебним решењем и да плати трошкове кривичног поступка Основном јавном тужилаштву у Шапцу, у износу од 12.311,53 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Према окривљеном је укинута притвор о чему ће бити донето посебно решење.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 111/21 од 17.02.2021. године, делимичним усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Шапцу, у погледу правне квалификације кривичног дела, првостепена пресуда је преиначена тако што је Апелациони суд у Новом Саду кривичноправне радње окривљеног АА описане под тачком 1. изреке првостепене пресуде, за које је том пресудом оглашен кривим, правно квалификовао као покушај кривичног дела разбојништво из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које је утврдио казну затвора у трајању од једне године, те је узимајући из првостепене пресуде као правилно утврђене казне затвора и то за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, казну затвора у трајању од једне године и за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. казну затвора у трајању од пет месеци, окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од две године и два месеца, у коју се урачунава време проведено у притвору од 16.01.2020. године до 03.11.2020. године, док су у преосталом делу жалба Основног јавног тужиоца у Шапцу и жалба браниоца окривљеног, одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Слободан Антонић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 10), члана 439. тачка 1) и тачка 2) и члана 74. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд другостепену пресуду преиначи тако што ће окривљеног огласити кривим за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, описано под тачком 1) изреке првостепене пресуде, а за кривично дело описано под тачком 3. изреке првостепене пресуде ослободити га од оптужбе и изрећи му блажу казну затвора у трајању до једне године коју би издржавао у просторијама у којима станује или да исту пресуду укине и предмет врати Апелационом суду у Новом Саду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство не би било од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је нашао:

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да је другостепени суд делимичним усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Шапцу, преиначио првостепену пресуду тако што је радње окривљеног описане под тачком 1. изреке пресуде, које су првостепеном пресудом биле квалификоване као кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ и за које је окривљеном било утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, правно квалификовао као кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ и за то дело утврдио казну затвора у трајању од једне године, након чега је окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од две године и два месеца уместо на јединствену казну затвора изречену првостепеном пресудом у трајању од једне године и осам

месеци. Поступајући на наведени начин, другостепени суд је, према ставу браниоца, повредио одредбу члана 453. ЗКП, јер је првостепену пресуду у односу на кривично дело описано под тачком 1. изреке те пресуде, изменио на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције, иако жалба Основног јавног тужиоца у Шапцу није била изјављена због повреде кривичног закона, а истовремено је била изјављена жалба браниоца из свих законских разлога укључујући и повреду кривичног закона и у вези са тим наводи да другостепени суд није био овлашћен да закључује да се из садржаја жалбе јавног тужиоца уочава да се пресуда у претежном делу побија због погрешне примене материјалног права.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

У конкретном случају, оптужницом Основног јавног тужиоца у Шапцу Ктo 161/20 од 26.02.2020. године, која до правноснажног окончања овог кривичног поступка није измењена, окривљеном АА је под тачком 1) диспозитива оптужног акта, стављено на терет извршење кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ.

Пресудом Основног суда у Шапцу К 257/20 од 25.03.2020. године, окривљени АА је, поред осталог, оглашен кривим и за кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ (тачка 1) изреке), извршено у време, на месту и на начин како је описано у наведеном оптужном акту, за које дело је утврђена казна затвора у трајању од осам месеци, па је окривљени осуђен на јединствену казну затвора у трајању од две године у коју се урачунава време проведено у притвору.

Против наведене пресуде Основног суда у Шапцу, жалбе су изјавили Основни јавни тужилац у Шапцу, због одлуке о кривичној санкцији и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и бранилац окривљеног због свих законских разлога, те је Апелациони суд у Новом Саду одлучујући о наведеним жалбама, решењем Кж1 515/20 од 01.09.2020. године исте усвојио, првостепену пресуду укинуо и списе предмета вратио Основном суду у Шапцу на поновно суђење.

У поновном поступку, Основни суд у Шапцу донео је побијану првостепену пресуду К 662/20 од 23.11.2020. године и окривљеног под тачком 1) изреке пресуде огласио кривим за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, не мењајући чињенични опис свог дела, дат у диспозитиву оптужног акта и изреци раније првостепене пресуде, за које дело је окривљеном утврдио казну затвора у трајању од шест месеци и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од једне године и осам месеци у коју се урачунава време проведено у притвору.

Одлучујући о жалбама Основног јавног тужиоца у Шапцу и браниоца окривљеног Апелациони суд у Новом Саду је побијаном другостепеном пресудом делимичним усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Шапцу, у погледу правне квалификације кривичног дела, првостепену пресуду преиначио тако што је кривичноправне радње окривљеног описане под тачком 1. изреке првостепене пресуде, за које је том пресудом оглашен кривим правно квалификовао као покушај кривичног дела разбојништва из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које је утврдио казну затвора у трајању од једне године и узимајући из првостепене пресуде као правилно утврђене казне затвора и то за кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ,

казну затвора у трајању од једне године и за кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, казну затвора у трајању од пет месеци, окривљеног осудио на јединствену казну затвора у трајању од две године и два месеца у коју се урачунава време проведено у притвору од 16.01.2020. до 03.11.2020. године, док је у преосталом делу ову жалбу и жалбу браниоца окривљеног одбио као неосноване, а првостепену пресуду је у непреиначеном делу потврдио.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, постоји када се пресуда у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о кривичној санкцији измени на штету окривљеног, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног (члан 453. ЗКП). Да је изјављена жалба само у корист окривљеног сматра се и ситуација када је изјављена жалба на штету окривљеног, али не у том правцу, што би у конкретном случају значило да се жалбом јавног тужиоца не тражи осуда окривљеног за кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, за које дело је окривљени оглашен кривим побијаном другостепеном пресудом. У конкретном случају јавни тужилац није формално означио повреду кривичног закона – погрешну правну квалификацију кривичног дела, као разлог побијања првостепене пресуде Основног суда у Шапцу К 662/20 од 03.11.2020. године, али се жалио због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, наводећи да је погрешан закључак првостепеног суда да је окривљени под тачком 1) изреке првостепене пресуде, учинио кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, а не кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ. У жалбеном предлогу јавни тужилац је предложио да другостепени суд сам пресуди тако што ће окривљеног огласити кривим, између осталог, и за кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ. Из изнетог произлази да је жалба јавног тужиоца изјављена због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у себи садржала и жалбу због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, како је то закључио и Апелациони суд у Новом Саду у образложењу своје пресуде. Следствено томе, другостепени суд је био овлашћен да у конкретној ситуацији усвајањем жалбе јавног тужиоца првостепену пресуду измени у погледу правне квалификације кривичног дела и одлуке о кривичној санкцији на штету окривљеног.

Из изнетих разлога, по оцени овога суда, правноснажном пресудом није повређено начело забране преиначења на штету окривљеног из члана 453. ЗКП, нити је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, на коју се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног неосновано указује.

Према наводима захтева, радње окривљеног описане под тачком 1) изреке првостепене пресуде не представљају претњу предузету у циљу одузимања туђе покретне ствари ради прибављања противправне имовинске користи, имајући у виду да окривљени од оштећене није тражио новац, нити робу, при чему је у рукама имао пластични пиштољ, а у изреци пресуде није наведено да је оштећена била у уверењу да је у питању право оружје, због чега се, према ставу браниоца, у радњама окривљеног не стичу законска обележја кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, већ евентуално обележја кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, па је одлуком другостепеног суда повређен кривични закон из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела примењен закон који се није могао применити.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

Ово из разлога јер из чињеничног описа кривичног дела датог под тачком 1) изреке првостепене пресуде и то да је окривљени у време и на месту како је то ближе означено у изреци пресуде у стању битно смањене урачунљивости, свестан забрањености дела, под претњом да ће напасти на живот и тело, покушао да одузме туђу покретну ствар у намери да њеним присвајањем прибави себи противправну имовинску корист, тако што је под дејством алкохола, у концентрацији између 2,00 и 2,05 промила дошао до продајног пулта „Контраст Комерц“ и продавачицу оштећену питао за цену цигарета, а затим из левог џепа панталона извадио пластични пиштољ, репетирао га и уперио ка оштећеној, која је легла испод пулта, а окривљени ушао у други део киоска ограђен мрежом, дошао до улазних врата која су била закључана и покушао да их отвори у чему није успео јер су врата била закључана, а када му је оштећена викнула да бежи и да ће звати полицију, он је и поред тих речи остао испред врата док се нису појавили пролазници услед чега није успео да доврши кривично дело, при чему је био свестан свог дела и хтео његово извршење, јасно произлази да се у радњама окривљеног стичу сва законска обележја кривичног дела разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ и то како она која се односе на радњу извршења тако и она која се тичу субјективног односа окривљеног према извршеном делу.

По налажењу овог суда, имајући у виду да је претња нападом на живот и тело, коју је окривљени у конкретном случају употребио према оштећеној, била управљена на одузимање туђих покретних ствари а не на угрожавање сигурности оштећене, правилно је примењен кривични закон правном квалификацијом кривичноправних радњи окривљеног АА, описаних под тачком 1. изреке првостепене пресуде, као кривично дело разбојништво у покушају из члана 206. став 1. у вези члана 30. КЗ, због чега се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног неосновано истиче да се у наведеним радњама окривљеног стичу законска обележја кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ, и да је правноснажном пресудом на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да радње окривљеног описане под тачком 3) изреке првостепене пресуде које се огледају у кретању улицом са пластичним пиштољем који је био оборен ка тлу без икаквог обраћања оштећеној у време када је на улици било пролазника, немају карактер претње, у смислу члана 138. став 1. КЗ.

Врховни касациони суд налази да бранилац окривљеног изнетим наводима захтева цени изведене доказе и износи своје чињеничне закључке који су другачији од оних утврђених у побијаним пресудама, због чега бранилац иако формално истиче повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, суштински оспорава оцену изведених доказа и у вези са тим утврђено чињенично стање у побијаним пресудама, и тиме указује на повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред наведеног, бранилац у захтеву истиче и то да је другостепени суд на штету окривљеног повредио и одредбу члана 74. ЗКП, с обзиром на то да је био у обавези да због ранијег укидања првостепене пресуде и жалбе Основног јавног

тужиоца у Шапцу изјављене због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, одржи претрес на који би био позван и окривљени чиме би му било омогућено да изнесе одбрану, којим наводима бранилац, по оцени овога суда, иако формално указује на повреду закона из члана 74. ЗКП, истиче повреду закона из члана 449. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди нити због повреде закона из члана 449. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног АА у овом делу оценио као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Весна Веселиновић,с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић